

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526 ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 154 คน เกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่อการดำรงชีวิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ซึ่งประกอบด้วยตารางที่ 4-6

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่อการดำรงชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ซึ่งประกอบด้วยตาราง ที่ 7-11

ตอนที่ 3 การนำเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้และเหตุผลของการ ไม่ใช้เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในการดำรงชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความ เรียง ซึ่งประกอบด้วยตารางที่ 12-16

ตอนที่ 4 ลักษณะการนำเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้ในการดำรง- ชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามสถานภาพทั่วไป

สถานภาพทั่วไป	ตัวอย่างประชากร	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	72	46.75
หญิง	82	53.25
<u>อายุ</u>		
14	22	14.28
15	81	52.60
16	30	19.48
17	15	9.74
18	4	2.60
19	1	0.65
20	1	0.65
<u>ศาสนา</u>		
พุทธ	153	99.35
คริสต์	1	0.65
<u>การประกอบอาชีพ</u>		
ยังไม่ประกอบอาชีพ	143	92.86
ประกอบอาชีพ	11	7.14
<u>อาชีพ</u>		
รับจ้าง	4	2.60
ทำนา	3	1.94
ค้าขาย	1	0.65
เลี้ยงสัตว์	1	0.65
ทำไร่	1	0.65
ทำนาทำไร่	1	0.65

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างประชากรเป็นหญิงร้อยละ 53.25 ซึ่งมากกว่าชาย และตัวอย่างประชากรส่วนมาก ร้อยละ 52.60 มีอายุ 15 ปี ส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.65 มีอายุ 19 ปีและ 20 ปี ตัวอย่างประชากรเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 99.35 นับถือศาสนาพุทธ สำหรับการประกอบอาชีพนั้นตัวอย่างประชากรส่วนมาก ร้อยละ 92.86 ยังไม่ประกอบอาชีพ นอกนั้นร้อยละ 7.14 ประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 11 คน โดยประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 4 คน ทำนา จำนวน 3 คน และค้าขาย เลี้ยงสัตว์ ทำไร่และทำนาทำไร่ จำนวนอาชีพละ 1 คน

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละ ของตัวอย่างประชากรจำแนกตามบุคคลที่เป็นผู้ปกครอง และจำนวน และร้อยละของผู้ปกครองของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอาชีพ

บุคคลที่เป็นผู้ปกครอง	อาชีพของผู้ปกครอง								ตัวอย่างประชากร จำนวน ร้อยละ	
	ทำนา	รับจ้าง	ทำไร่	ค้าขาย	เลี้ยง- สัตว์	ทำนา ค้าขาย	ทำไร่ ค้าขาย	ทำนา ทำไร่		
บิดามารดา	89	15	21	3	1	2	1	6	138	89.61
มารดา	5	2	1	-	-	-	-	3	11	7.14
ลุง	1	-	-	-	-	-	-	-	1	0.65
ยาย	1	-	-	-	-	-	-	-	1	0.65
ป้า	-	1	-	-	-	-	-	-	1	0.65
พี่ชาย	-	1	-	-	-	-	-	-	1	0.65
บิดามารดาของคู่สมรส	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.65
อาชีพของผู้ปกครอง										
รวมจำนวน	96	19	22	3	1	2	1	10	154	100
ร้อยละ	62.34	12.34	14.28	1.95	.65	1.30	0.65	6.49	-	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างประชากรส่วนมาก ร้อยละ 89.61 มีบิดามารดาเป็นผู้ปกครอง รองลงมาตัวอย่างประชากรร้อยละ 7.14 มีมารดาเป็นผู้ปกครอง สำหรับอาชีพของผู้ปกครองของตัวอย่างประชากรนั้น ผู้ปกครองของตัวอย่างประชากรส่วนมาก ร้อยละ 62.34 ประกอบอาชีพทำนา รองลงมาคือทำไร่ ร้อยละ 14.28 และรับจ้าง ร้อยละ 12.34

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละ ของตัวอย่างประชากร จำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ และ สาเหตุของการไม่ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา

ความต้องการศึกษาต่อและสาเหตุของการไม่ศึกษาต่อใน ระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา	ตัวอย่างประชากร	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความต้องการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา</u>		
ต้องการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา	97	62.99
ไม่ต้องการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา	57	37.01
<u>สาเหตุของการไม่ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา</u>		
(ตอบได้มากกว่า 1 เหตุผล)		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	57	37.01
ขาดทุนทรัพย์	117	75.97
พ่อแม่ไม่ต้องการให้เรียน	14	9.09
ต้องช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองทำงาน	20	12.99
มีพี่น้องหลายคนต้องทำงานส่งน้องเรียน	2	1.30
ปัญหาไม่ดีเรียนไม่เก่ง	3	1.95

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างประชากรส่วนมาก ร้อยละ 62.99 ต้องการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา แต่ในขณะเดียวกันพวกเขาเหล่านี้ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงกว่าดังกล่าวทั้งนี้ เป็นเพราะขาดทุนทรัพย์ ซึ่งมีร้อยละ 75.97 รองลงมาคือ ไม่ต้องการศึกษาต่อเอง ร้อยละ 37.01 และต้องช่วยเหลือผู้ปกครองทำงาน ร้อยละ 12.99

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่อการดำรงชีวิต

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต ต่อการดำรงชีวิต

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
หมวดสุขภาพกายและจิต			
1. การบำรุงรักษาฟันด้วยวิธีธรรมชาติ	3.15	0.78	ปานกลาง
2. การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายนอก	3.78	0.55	มาก
3. การป้องกันและบำรุงอวัยวะภายใน	3.72	0.63	มาก
4. วิธีการเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าและราคาประหยัด	3.79	0.46	มาก
5. อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง	3.08	1.04	ปานกลาง
6. การทำน้ำผลไม้	3.40	0.77	ปานกลาง
7. มารยาทในการรับประทานอาหาร	3.68	0.60	มาก
8. สุขนิสัยในการรับประทานอาหาร คัดน้ำและการขบถ่าย	3.64	0.57	มาก
9. การป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น	3.75	0.53	มาก
10. วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วย	3.69	0.56	มาก
11. วิธีใช้ยาชุดตำราหลวง	3.76	0.50	มาก
12. การป้องกันโรค	3.73	0.56	มาก
13. การป้องกันอันตรายและโรคที่เกิดจากจุลชีพ	3.53	0.67	มาก
14. วิธีทำความสะอาดและเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและของใช้ส่วนตัว	3.75	0.49	มาก
15. การใช้ส้วมและการทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม	3.62	0.67	มาก
16. การป้องกันการติดสิ่งเสพติด	3.76	0.64	มาก
17. อาหารสำหรับคนเจ็บป่วย	3.69	0.52	มาก
18. วิธีเลี้ยงดูทารกและเด็กที่ถูกหลกอนามัย	3.64	0.62	มาก
19. การปฏิบัติให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดี	3.59	0.59	มาก
20. การปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นเมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ	3.49	0.76	ปานกลาง
21. การสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	3.57	0.76	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้จบหลักสูตรประณมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต ต่อการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมาก จำนวน 17 เนื้อหา ตัวอย่างเช่น เนื้อหาเรื่องวิธีการเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าและราคาประหยัด เรื่องการป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายนอก เรื่องวิธีใช้ยาชุดตำราหลวง เรื่องการป้องกันการติดสิ่งเสพติด เรื่องวิธีทำความสะอาดและเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและของใช้ส่วนตัว และเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น และโดยเฉลี่ย ผู้จบหลักสูตรประณมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 เนื้อหาซึ่งได้แก่ เนื้อหาเรื่องอาหารที่ควรหลีกเลี่ยง เรื่องการบำรุงรักษาฟันด้วยวิธีธรรมชาติ เรื่องการทำน้ำผลไม้ และเรื่องการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นเมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์
ของเนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ต่อการดำรงชีวิต

เนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		
	X̄	S.D.	แปลความ
หมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม			
1. การจัดบ้านเรือน บริเวณบ้านให้ถูกสุขลักษณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น	3.76	0.52	มาก
2. การถนอมเสื้อผ้าให้ใช้ได้ทนทาน	3.60	0.54	มาก
3. การเก็บรักษาเครื่องใช้ในบ้าน	3.69	0.54	มาก
4. แนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษของท้องถิ่น	3.68	0.53	มาก
5. วิธีทำน้ำให้สะอาดเหมาะแก่การดื่มการใช้	3.80	0.48	มาก
6. ประโยชน์ของการสัมพันธ์และขยายพันธุ์พืช	3.39	0.68	ปานกลาง
7. การทำนุบำรุงรักษาป่า	3.73	0.51	มาก
8. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์	3.53	0.68	มาก
9. การสงวนพันธุ์สัตว์ที่ไม่ได้เลี้ยง	3.38	0.71	ปานกลาง
10. ประโยชน์ของดิน	3.58	0.62	มาก
11. การใช้น้ำธรรมชาติและการสงวนรักษาน้ำ	3.68	0.58	มาก
12. การนำผลของความร้อนที่มีต่อสารไปใช้ในการทำเครื่องมือเครื่องใช้ให้เป็นประโยชน์	3.35	0.71	ปานกลาง
13. การสะท้อนแสงและการหักเหของแสง	2.85	0.91	ปานกลาง
14. ประโยชน์ของแรงคัม	2.97	0.86	ปานกลาง
15. ผลของแรงเสียดทาน	2.96	0.81	ปานกลาง
16. ประโยชน์ของเครื่องผ่อนแรง	3.40	0.68	ปานกลาง
17. วิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า	3.78	0.51	มาก
18. วิธีใช้กระแสไฟฟ้าอย่างประหยัด	3.47	0.71	ปานกลาง
19. การเก็บรักษาเชื้อเพลิง	3.76	0.52	มาก
20. การกำจัดแมลงด้วยวิธีธรรมชาติ	3.38	0.79	ปานกลาง
21. วิธีใช้สารเคมี	3.60	0.70	มาก
22. การเก็บรักษาสารเคมี	3.60	0.66	มาก
23. การถนอมอาหาร	3.52	0.65	มาก
24. การทำสบู่และยาสระผม	3.13	0.87	ปานกลาง
25. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการสื่อสารประเภทต่าง ๆ	3.37	0.74	ปานกลาง
26. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการคมนาคมขนส่งที่เหมาะสมกับความต้องการ	3.47	0.69	ปานกลาง
27. แหล่งข่าวและเหตุการณ์	3.58	0.62	มาก
28. การปฏิบัติตนเมื่อได้รับฟังข่าวและเหตุการณ์	3.25	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก จำนวน 15 เนื้อหา ตัวอย่างเช่น เนื้อหาเรื่องวิธีทำน้ำให้สะอาด เหมาะแก่การดื่มการใช้ เรื่องวิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า เรื่องการจัดบ้านเรือนบริเวณบ้านให้ถูกสุขลักษณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดี เรื่องการเก็บรักษาเชื้อเพลิง และเรื่องการทำนุบำรุงรักษาป่า เป็นต้น และโดยเฉลี่ย ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 13 เนื้อหา ตัวอย่างเช่น เนื้อหาเรื่องการสะท้อนแสงและการหักเหของแสง เรื่องผลของแรงเสียดทาน เรื่องประโยชน์ของแรงดัน เรื่องการทำสบู่และยาสระผม และเรื่องการปฏิบัติตนเมื่อได้รับฟังข่าวและเหตุการณ์ เป็นต้น

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์
ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทย ต่อการดำรงชีวิต

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		
	X̄	S. D.	แปลความ
หมวดชาติไทย			
1. ลักษณะของผู้มีมารยาท	3.62	0.61	มาก
2. คุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัว	3.73	0.50	มาก
3. บทบาทของประชาชนในการให้ความร่วมมือกับผู้ให้บริการในชุมชน	3.45	0.63	ปานกลาง
4. มารยาทในการใช้แหล่งบริการในชุมชน	3.54	0.66	มาก
5. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อชุมชน	3.29	0.67	ปานกลาง
6. หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง	3.50	0.72	ปานกลาง
7. หน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ และ องค์รัชทายาท	3.69	0.56	มาก
8. หน้าที่และคุณสมบัตินี้ที่ดีของผู้นำและผู้ตาม	3.43	0.68	ปานกลาง
9. หน้าที่สำคัญของแต่ละส่วนราชการ	3.63	0.57	มาก
10. การป้องกันการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ	3.64	0.65	มาก
11. บุคคลสำคัญและบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น	3.36	0.75	ปานกลาง
12. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	3.59	0.66	มาก
13. ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของประชากรและผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และการแก้ไข	3.55	0.69	มาก
14. หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	3.66	0.55	มาก
15. การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา	3.67	0.56	มาก
16. การอนุรักษ์และสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	3.51	0.66	มาก
17. การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ	3.47	0.69	ปานกลาง
18. วันสำคัญที่ควรทราบ	3.60	0.63	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทย ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก จำนวน 12 เนื้อหา ตัวอย่างเช่น เนื้อหา เรื่องคุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัว เรื่องหน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์และองค์รัชทายาท เรื่องการป้องกันการทำลายสถาบันทางศาสนาทุกศาสนา และเรื่องหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เป็นต้น และโดยเฉลี่ย ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทย ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 เนื้อหา ตัวอย่างเช่น เนื้อหา เรื่องบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อชุมชน และเรื่อง บุคคลสำคัญและบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น เป็นต้น

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์
ของเนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน ต่อการดำรงชีวิต

เนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
หมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน			
1. การบำรุงรักษาดิน ✓	3.73 ✓	0.53	มาก
2. การแก้ปัญหาการทำนาไม่ได้ผล ✓	3.81 ✓	0.47	มาก
3. การทำไร่ทำสวน ✓	3.67 ✓	0.52	มาก
4. หลักทั่ว ๆ ไปในการเลี้ยงสัตว์	3.42	0.69	ปานกลาง
5. การค้าขาย /	3.47 ✓	0.71	ปานกลาง
6. วิธีใช้และรักษาเครื่องชั่งน้ำหนัก	3.22	0.78	ปานกลาง
7. ประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ /	3.63 ✓	0.57	มาก
8. จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	3.62	0.60	มาก
9. กฎหมายเกี่ยวกับการทำงาน และการประกอบอาชีพ ✓	3.53 ✓	0.72	มาก
10. การรวมกลุ่มและสหกรณ์ /	3.44 ✓	0.67	ปานกลาง
11. การรู้จักเลือกสิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ	3.59	0.58	มาก
12. การวางแผนการใช้จ่ายประจำตัว	3.66	0.54	มาก
13. วิธีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว /	3.52 ✓	0.63	มาก
14. การพัฒนาอาชีพของบุคคลในชุมชน	3.64	0.63	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดเศรษฐกิจและการทำ
มาหากิน ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก จำนวน 10 เนื่อหา ตัวอย่างเช่นเนื่อหาเรื่องการ
แก้ปัญหาการทำนาไม่ได้ผล เรื่องการบำรุงรักษาดิน และเรื่องการทำไร่ทำสวน เป็นต้น และ
โดยเฉลี่ย ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื่อหากลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตหมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน ต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง
จำนวน 4 เนื่อหา ซึ่งได้แก่เนื่อหาเรื่องวิธีใช้และรักษาเครื่องชั่งน้ำหนัก เรื่องหลักทั่ว ๆ ไป
ในการเลี้ยงสัตว์ เรื่องการรวมกลุ่มและสหกรณ์ และเรื่องการค้าขาย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยรวม และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม ของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่อการดำรงชีวิต จำแนกตามหมวด

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. หมวดสุขภาพและจิต	3.61	0.66	มาก
2. หมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	3.47	0.72	ปานกลาง
3. หมวดชาติไทย	3.55	0.65	มาก
4. หมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน	3.57	0.64	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต
หมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน และหมวดชาติไทย ต่อการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมาก มีเพียง
เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมเท่านั้นที่ความคิดเห็นโดยเฉลี่ย
ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหาหมวดดังกล่าวต่อการดำรงชีวิตอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การนำเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้และเหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหา
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในการดำรงชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา

ตารางที่ 12 จำนวน และร้อยละ ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ เคยและไม่เคยนำไปใช้ออกกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิตไปใช้ในการดำรงชีวิต และของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาให้เหตุผลการใช้หรือไม่ใช้ใช้ออกกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต

เนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา				ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาให้เหตุผลการใช้หรือไม่ใช้เนื้อหา									
	เคยนำไปใช้		ไม่เคยนำไปใช้		ไม่มีโอกาสนำไปใช้ *		ไม่เคยคำนึงถึง		ไม่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต*		ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ *		ลืมความรู้*	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมวดสุขภาพกายและจิต														
1. การบำรุงรักษาฟันด้วยวิธีธรรมชาติ	117	75.97	37	24.03	-	-	13	8.44	-	-	22	14.29	2	1.30
2. การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายนอก	143	92.86	11	7.14	-	-	7	4.54	-	-	2	1.30	2	1.30
3. การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายใน	119	77.27	35	22.73	5	3.25	20	12.98	-	-	5	3.25	5	3.25
4. วิธีการเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าและราคาประหยัด	140	90.91	14	9.09	6	3.90	8	5.19	-	-	-	-	-	-
5. อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง	76	49.35	78	50.65	1	0.65	57	37.01	3	1.95	6	3.90	11	7.14
6. การทำน้ำผลไม้	68	44.16	86	55.84	22	14.29	42	27.27	3	1.95	12	7.79	7	4.54
7. มารยาทในการรับประทานอาหาร	129	83.77	25	16.23	4	2.60	16	10.38	1	0.65	4	2.60	-	-
8. สุขนิสัยในการรับประทานอาหาร	133	86.36	21	13.64	1	0.65	15	9.74	-	-	3	1.95	2	1.30
9. การป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น	139	90.26	15	9.74	3	1.95	9	5.84	-	-	3	1.95	-	-
10. วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วย	79	51.30	75	48.70	56	36.36	7	4.54	1	0.65	6	3.90	5	3.25
11. วิธีใช้ยาชุดตำราหลวง	144	93.51	10	6.49	7	4.54	1	0.65	-	-	-	-	2	1.30
12. การป้องกันโรค	134	87.01	20	12.99	5	3.25	11	7.14	1	0.65	-	-	3	1.95
13. การป้องกันอันตรายและโรคที่เกิดจากจุลชีวัน	134	87.01	20	12.99	1	0.65	15	9.74	-	-	1	0.65	3	1.95
14. วิธีทำความสะอาดและเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัว	150	97.40	4	2.60	-	-	3	1.95	-	-	-	-	1	0.65
15. การใช้ส้วมและการทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม	117	75.97	37	24.03	25	16.23	9	5.85	1	0.65	2	1.30	-	-
16. การป้องกันการติดสิ่งเสพติด	107	69.48	47	30.52	8	5.19	31	20.13	4	2.60	4	2.60	-	-
17. อาหารสำหรับคนเจ็บป่วย	102	66.23	52	33.77	50	32.47	2	1.30	-	-	-	-	-	-
18. วิธีการเลือกรับประทานและเด็กที่ถูกลักอานามัย	65	42.21	89	57.79	55	35.71	22	14.29	4	2.60	-	-	8	5.19
19. การปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีบุคลิก ลักษณะที่ดี	120	77.92	34	22.08	10	6.49	19	12.34	-	-	2	1.30	3	1.95
20. การปฏิบัติตนเองและผู้อื่น เมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ	113	73.38	41	26.62	6	3.89	27	17.53	2	1.30	2	1.30	4	2.60
21. การสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	135	87.66	19	12.34	1	0.65	15	9.74	1	0.65	1	0.65	1	0.65

หมายเหตุ * ไม่มีโอกาสนำไปใช้ หมายความว่า เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เนื้อหายังไม่เกิดขึ้น ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาจึงไม่มีโอกาสนำไปใช้
 ไม่เคยคำนึงถึง หมายความว่า เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นแล้วสามารถนำเนื้อหาไปใช้ได้ แต่ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาไม่เคยคิดถึงการใช้เนื้อหา
 ไม่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต หมายความว่า เนื้อหา นั้น ๆ ไม่มีส่วนสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา
 ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ หมายความว่า เนื้อหา นั้น ๆ ไม่มีความจำเป็นต่อผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาหรือผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาไม่เห็นความสำคัญในการใช้เนื้อหา
 ลืมความรู้ หมายความว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาลืมเนื้อหาที่เคยเรียนจากโรงเรียนไปแล้ว

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 97.40 เคนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต เรื่องวิธีทำความสะอาด และเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและของใช้ส่วนตัวไปใช้ในการดำรงชีวิต รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 93.51, 92.86, 90.91 และ 90.26 เคนำเนื้อหาเรื่องวิธีใช้ยาชุดตำราหลวง เรื่องการป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายนอก เรื่องวิธีการเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าและราคาประหยัด และเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น ไปใช้ในการดำรงชีวิตตามลำดับ

ส่วนการไม่เคนำเนื้อหาไปใช้และเหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิตในการดำรงชีวิตนั้น พบว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 57.79 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องวิธีการเลี้ยงดูทารกและเด็กที่ถูกหลกอนามัยไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 35.71 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 55.84 และ 50.65 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องการทำน้ำผลไม้ และ อาหารที่ควรหลีกเลี่ยงไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 27.27 และ 37.01 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวเหมือนกันว่า ไม่เคยคำนึงถึง และผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 48.70 และ 33.77 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องวิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วย และ เรื่องอาหารสำหรับคนเจ็บป่วย ไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 36.36 และ 32.47 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวเหมือนกันว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ ส่วนเนื้อหาเรื่องการป้องกันการติดสิงเสพติด ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 30.52 ไม่เคนำเนื้อหาไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 20.13 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวว่า ไม่เคยคำนึงถึง

ตารางที่ 13 จำนวน และร้อยละ ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ เคยนำและไม่เคยนำเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำรงชีวิต และของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา				ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหา									
	เคยนำเนื้อหาไปใช้		ไม่เคยนำเนื้อหาไปใช้		ไม่มีโอกาสนำไปใช้		ไม่เคยคำนึงถึง		ไม่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต		ไม่มีความจำเป็นต้องใช้		ลืมความรู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมวดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม														
1. การจัดบ้านเรือน บริเวณบ้านให้ถูกสุขลักษณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดี	143	92.86	11	7.14	5	3.25	5	3.25	-	-	1	0.64	-	-
2. การถนอมเสื้อผ้าให้ใช้ได้นาน	145	94.16	9	5.84	3	1.95	5	3.25	-	-	-	-	1	0.64
3. การเก็บรักษาเครื่องใช้ในบ้าน	139	90.26	15	9.74	2	1.30	11	7.14	-	-	-	-	2	1.30
4. แนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษของท้องถิ่น	114	74.03	40	25.97	17	11.04	20	12.98	1	0.65	1	0.65	1	0.65
5. วิธีทำน้ำให้สะอาดเหมาะแก่การดื่มการใช้	143	92.86	11	7.14	-	-	10	6.49	-	-	-	-	1	0.65
6. ประโยชน์ของการสัมพันธ์และขยายพันธุ์พืช	116	75.33	38	24.67	10	6.49	26	16.88	1	0.65	-	-	1	0.65
7. การทำนุบำรุงรักษาป่า	111	72.08	43	27.92	12	7.79	24	15.58	4	2.60	1	0.65	2	1.30
8. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์	107	69.48	47	30.52	17	11.04	24	15.58	-	-	5	3.25	1	0.65
9. การสงวนพันธุ์สัตว์ที่ไม่ได้เลี้ยง	96	62.34	58	37.66	18	11.69	33	21.42	3	1.95	1	0.65	3	1.95
10. ประโยชน์ของดิน	129	83.77	25	16.23	5	3.25	18	11.68	1	0.65	1	0.65	-	-
11. การใช้น้ำธรรมชาติและการสงวนรักษาน้ำ	133	86.36	21	13.64	3	1.95	15	9.74	1	0.65	2	1.30	-	-
12. การนำผลของความรื้อนที่มีต่อสารไปใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้ให้เป็นประโยชน์	82	53.25	72	46.75	28	18.18	16	10.39	8	5.19	12	7.80	8	5.19
13. การสะท้อนแสงและการหักเหของแสง	16	10.39	138	89.61	24	15.58	59	38.31	12	7.79	20	12.99	23	14.94
14. ประโยชน์ของแรงดัน	50	32.47	104	67.53	18	11.69	42	27.27	9	5.84	15	9.74	20	12.99
15. ผลของแรงเสียดทาน	58	37.66	96	62.34	21	13.64	50	32.46	5	3.25	6	3.90	14	9.09
16. ประโยชน์ของเครื่องผ่อนแรง	115	74.68	39	25.32	11	7.14	17	11.03	1	0.65	3	1.95	7	4.55
17. วิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า	125	81.17	29	18.83	20	12.98	3	1.95	1	0.65	3	1.95	2	1.30
18. วิธีใช้กระแสไฟฟ้าอย่างประหยัด	111	72.08	43	27.92	30	19.48	7	4.54	1	0.65	3	1.95	2	1.30
19. การเก็บรักษาเชื้อเพลิง	131	85.06	23	14.94	5	3.25	10	6.49	2	1.30	3	1.95	3	1.95
20. การกำจัดแมลงด้วยวิธีธรรมชาติ	90	58.44	64	41.56	8	5.19	33	21.43	7	4.55	6	3.90	10	6.49
21. วิธีใช้สารเคมี	97	62.99	57	37.01	32	20.78	10	6.49	1	0.65	5	3.25	9	5.84
22. การเก็บรักษาสารเคมี	119	77.27	35	22.73	20	12.98	6	3.90	2	1.30	7	4.55	-	-
23. การถนอมอาหาร	112	72.73	42	27.27	12	7.79	19	12.34	-	-	3	1.95	8	5.19
24. การทำสบู่และยาสระผม	-	-	154	100.00	22	14.29	28	18.18	-	-	51	33.12	53	34.41
25. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการสื่อสารประเภทต่าง ๆ	97	62.99	57	37.01	37	24.02	15	9.74	-	-	3	1.95	2	1.30
26. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการคมนาคมขนส่งที่เหมาะสมกับความต้องการ	104	67.53	50	32.47	13	8.44	34	22.08	1	0.65	2	1.30	-	-
27. แหล่งข่าวและเหตุการณ์	142	92.21	12	7.79	-	-	10	6.49	1	0.65	1	0.65	-	-
28. การปฏิบัติตนเมื่อได้รับฟังข่าวและเหตุการณ์	99	64.29	55	35.71	3	1.95	40	25.97	2	1.30	9	5.84	1	0.65

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 94.16 เคนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เรื่องการถนอมเสื้อผ้า ใ้ใช้ใ้ได้ทนทานไปใช้ในการดำรงชีวิต รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 92.86 เคนำเนื้อหาเรื่องการจัดบ้านเรือน บริเวณบ้านใ้ถูกสุขลักษณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ใ้ดี และ เรื่องวิธีทำน้ำใ้สะอาดเหมาะแก่การดื่มการใ้ ไปใ้ใช้ในการดำรงชีวิต และรองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 92.21 และ 90.26 เคนำเนื้อหาเรื่องแหล่งข่าว และเหตุการณ์ และ เรื่องการเก็บรักษาเครื่องใ้ในบ้าน ไปใ้ใช้ในการดำรงชีวิต ตามลำดับ

ส่วนการไม่เคนำเนื้อหาไปใ้และเหตุผลของการไม่ใ้เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมใ้ในการดำรงชีวิตนั้น พบว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาทั้งหมด ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องการทำสบู่และยาสระผมไปใ้ใ้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 34.14 และ 33.12 ตามลำดับ ใ้เหตุผลของการไม่ใ้เนื้อหาว่า ลืมความรู้และไม่มีความจำเป็นต้องใ้ รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 89.61, 67.53 และ 62.34 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องการสะท้อนแสงและการหักเหของแสง เรื่องประโยชน์ของแรงดัน และ เรื่องผลของแรงเสียดทานไปใ้ใ้ใ้ในการดำรงชีวิต ตามลำดับ โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 38.31, 27.27 และ 32.46 ตามลำดับ ใ้เหตุผลของการไม่ใ้เนื้อหาดังกล่าว เหมือนกันว่า ไม่เคยคำนึงถึง

ตารางที่ 14 จำนวน และร้อยละ ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่เกณฑ์และไม่เกณฑ์เนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทยไปใช้ในการดำรงชีวิต และของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการใช้เนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทย

เนื่อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา				ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการใช้เนื่อหา									
	เกณฑ์เนื่อหาไปใช้		ไม่เกณฑ์เนื่อหาไปใช้		ไม่มีโอกาสนำไปใช้		ไม่เคยคำนึงถึง		ไม่เกี่ยวข้องกับดำรงชีวิต		ไม่มีความจำเป็นต้องใช้		ลืมความรู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หมวดชาติไทย														
1. ลักษณะของผู้มีมารยาทดี	140	90.91	14	9.09	-	-	12	7.79	2	1.30	-	-	-	-
2. คุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัว	148	96.10	6	3.90	-	-	6	3.90	-	-	-	-	-	
3. บทบาทของประชาชนในการให้ความร่วมมือกับผู้ใช้บริการในชุมชน	101	65.58	53	34.42	15	9.74	24	15.58	4	2.60	7	4.55	3	1.95
4. มารยาทในการใช้แหล่งบริการในชุมชน	92	59.74	62	40.26	25	16.23	28	18.18	2	1.30	7	4.55	-	-
5. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อชุมชน	90	58.44	64	41.56	39	25.32	18	11.69	3	1.95	3	1.95	1	0.65
6. หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง	108	70.13	46	29.87	20	12.99	20	12.99	-	-	6	3.89	-	-
7. หน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์พระบรมวงศานุวงศ์และองค์กรชัทยาหาท	111	72.08	43	27.92	21	13.63	12	7.79	2	1.30	7	4.55	1	0.65
8. หน้าที่และคุณสมบัติที่ดีของผู้มาและผู้ตาม	82	53.25	72	46.75	27	17.53	35	22.72	6	3.90	4	2.60	-	-
9. หน้าที่สำคัญของแต่ละส่วนราชการ	75	48.70	79	51.30	35	22.72	30	19.48	6	3.90	7	4.55	1	0.65
10. การป้องกันการทำลายความมั่นคงของประเทศ	57	37.01	97	62.99	47	30.52	32	20.78	9	5.84	7	4.55	2	1.30
11. บุคคลสำคัญและบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น	99	64.29	55	35.71	7	4.54	39	25.32	1	0.65	7	4.55	1	0.65
12. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	93	60.39	61	39.61	22	14.28	33	21.43	-	-	3	1.95	3	1.95
13. ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของประชากรและผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตและการแก้ไข	58	37.66	96	62.34	28	18.18	51	33.12	6	3.90	9	5.84	2	1.30
14. หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	138	89.61	16	10.39	2	1.30	13	8.44	-	-	-	-	1	0.65
15. การป้องกันการทำลายสถาปัตยกรรมทุกศาสนา	100	64.94	54	35.06	19	12.33	29	18.83	2	1.30	3	1.95	1	0.65
16. การอนุรักษ์และสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	102	66.23	52	33.77	21	13.64	25	16.23	2	1.30	2	1.30	2	1.30
17. การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ	66	42.86	88	57.14	58	37.66	25	16.23	2	1.30	2	1.30	1	0.65
18. วันสำคัญที่ควรทราบ	138	89.61	16	10.39	2	1.30	11	7.14	1	0.65	-	-	2	1.30

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 96.10 เคนนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดชาติไทย เรื่องคุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัวไปใช้ในการดำรงชีวิต รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 90.91 เคนนำเนื้อหาเรื่องลักษณะของผู้มีมารยาทดี ไปใช้ในการดำรงชีวิต และรองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 89.61 เคนนำเนื้อหาเรื่องหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ และเรื่องวันสำคัญที่ควรทราบไปใช้ในการดำรงชีวิต ตามลำดับ

ส่วนการไม่เคนนำเนื้อหาไปใช้และเหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไทยนั้น พบว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 62.99 ไม่เคนนำเนื้อหาเรื่องการป้องกันการทำลายความมั่นคงของประเทศไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 30.52 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 62.34 ไม่เคนนำเนื้อหาเรื่องปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของประชากรและผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและการแก้ไข ไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 33.12 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวว่าจะไม่เคนคำนึงถึง และผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 57.14 และ 51.30 ไม่เคนนำเนื้อหาเรื่องการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ และเรื่องหน้าที่สำคัญของแต่ละส่วนราชการไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 37.66 และ 22.72 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวเหมือนกันว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ ส่วนเนื้อหาเรื่องหน้าที่และคุณสมบัติที่ดีของผู้นำและผู้ตาม ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 46.75 ไม่เคนนำเนื้อหาดังกล่าวไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 22.72 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวว่าจะไม่เคนคำนึงถึง

ตารางที่ 15 จำนวน และร้อยละ ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่โดยนำและไม่เคยนำเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวด เศรษฐกิจและการทำมาหากินไปใช้ในการดำรงชีวิต และของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวด เศรษฐกิจและการทำมาหากิน

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหา											
	เคยนำเนื้อหาไปใช้		ไม่มีโอกาสนำไปใช้		ไม่เคยคำนึงถึง		ไม่เกี่ยวข้องกับ		ไม่มีความจำเป็น		ไม่รู้			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวด เศรษฐกิจและการทำมาหากิน														
1. การบำรุงรักษาดิน	122	79.22	32	20.78	10	6.49	18	11.69	1	0.65	2	1.30	1	0.65
2. การแก้ปัญหาการทำนาไม่ได้ผล	112	72.73	42	27.27	22	14.28	11	7.14	5	3.25	1	0.65	3	1.95
3. การทำไร่ ทำสวน	129	83.77	25	16.23	8	5.19	12	7.79	3	1.95	-	-	2	1.30
4. หลักทัว ๆ ไปในการเลี้ยงสัตว์	96	62.34	58	37.66	28	18.18	18	11.68	2	1.30	5	3.25	5	3.25
5. การค้าขาย	43	27.92	111	72.08	62	40.26	16	10.39	22	14.29	11	7.14	-	-
6. วิธีใช้และรักษาเครื่องชั่งน้ำหนัก	75	48.70	79	51.30	49	31.81	7	4.56	9	5.84	9	5.84	5	3.25
7. ประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	129	83.77	25	16.23	6	3.90	19	12.33	-	-	-	-	-	-
8. จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	95	61.69	59	38.31	28	18.18	23	14.93	1	0.65	5	3.25	2	1.30
9. กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ	45	29.22	109	70.78	36	23.38	42	27.27	14	9.09	9	5.84	8	5.20
10. การรวมกลุ่มและสหกรณ์	24	15.58	130	84.42	62	40.26	36	23.38	12	7.79	5	3.25	15	9.74
11. การรู้จักเลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ	117	75.97	37	24.03	5	3.25	24	15.58	-	-	5	3.25	3	1.95
12. การวางแผนการใช้จ่ายประจำตัว	102	66.23	52	33.77	9	5.84	32	20.78	1	0.65	8	5.20	2	1.30
13. วิธีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว	134	87.01	20	12.99	5	3.25	13	8.44	-	-	1	0.65	1	0.65
14. การพัฒนาอาชีพของบุคคลในชุมชน	90	58.44	64	41.56	25	16.23	30	19.48	-	-	6	3.90	3	1.95

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 87.01 เคนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน เรื่องวิธีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวไปใช้ในการดำรงชีวิต รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 83.77 เคนำเนื้อหาเรื่องการทำไร่ทำสวน เรื่องประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ไปใช้ในการดำรงชีวิต และ รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 79.22, 75.97 และ 72.93 เคนำเนื้อหาเรื่องการรักษาดิน เรื่องการรู้จักเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ และเรื่อง การแก้ปัญหาการทำนาไม่ได้ผล ไปใช้ในการดำรงชีวิต ตามลำดับ

ส่วนการไม่เคนำเนื้อหาไปใช้และเหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากินในการดำรงชีวิตนั้น พบว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 84.42 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องการรวมกลุ่มและสหกรณ์ไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 40.26 และ 23.38 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้และไม่เคยคำนึงถึง ตามลำดับ รองลงมา ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 72.08 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องการค้าขายไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละร้อยละ 40.26 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ และผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 70.78 ไม่เคนำเนื้อหาเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 27.27 และ 23.38 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาดังกล่าวไว้ว่า ไม่เคยคำนึงถึงและไม่มีโอกาสนำไปใช้

ตารางที่ 16 ความถี่รวม และร้อยละ ของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ เคนำและไม่เคนำ เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้ในการดำรงชีวิต และของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้ เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำแนกตามหมวด

เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา		ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษาที่ให้เหตุผลการไม่ใช้เนื้อหา				
	เคนำเนื้อหา ไปใช้	ไม่เคนำ เนื้อหาไปใช้	ไม่มีโอกาส ไปใช้	ไม่เคยคำนึงถึง	ไม่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิต	ไม่มีความจำ- เป็นต้องใช้	ลืมความรู้
	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ	ความถี่ ร้อยละ
1. หมวดสุขภาพกายและจิต	2,464 76.19	770 23.81	266 8.23	349 10.79	21 0.65	75 2.32	59 1.82
2. หมวดมนุษยกับสิ่งแวดล้อม	2,924 67.81	1,388 32.19	396 9.18	590 13.68	64 1.49	164 3.80	174 4.04
3. หมวดชาติไทย	1,798 64.86	974 35.14	388 14.00	443 15.98	48 1.73	74 2.67	21 0.76
4. หมวด เศรษฐกิจและการทำมาหากิน	1,313 60.90	843 39.10	355 16.46	301 13.96	70 3.25	67 3.11	50 2.32

หมายเหตุ ความถี่ของแต่ละหมวดไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนข้อกระทงในแต่ละหมวด

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 76.19, 67.81, 64.86 และ 60.90 เคนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหมวดสุขภาพกายและจิต หมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม หมวดชาติไทย และ หมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน ไปใช้ในการดำรงชีวิต ตามลำดับ

ส่วนการไม่เคนำเนื้อหาไปใช้และเหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนั้น พบว่าผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 39.10 ไม่เคนำเนื้อหาหมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากินไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 16.46 ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาหมวดดังกล่าวว่า ไม่มีโอกาสนำไปใช้ นอกจากนั้นผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 35.14 ไม่เคนำเนื้อหาหมวดชาติไทยไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 15.98 และ 14.00 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาหมวดดังกล่าวว่า ไม่เคยคำนึงถึงและไม่มีโอกาสนำไปใช้ ส่วนเนื้อหาหมวดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และ หมวดสุขภาพกายและจิตนั้น ผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 32.19 และ 23.81 ตามลำดับ ไม่เคนำเนื้อหาไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ร้อยละ 13.68 และ 10.79 ตามลำดับ ให้เหตุผลของการไม่ใช้เนื้อหาหมวดดังกล่าวเหมือนกันว่า ไม่เคยคำนึงถึง

ตอนที่ 4 ลักษณะการนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้ในการดำรงชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา

ลักษณะการนำเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปใช้ในการดำรงชีวิตของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมจากการตอบแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำตอบที่รวบรวมนั้น ผู้ตอบได้รับประสบการณ์ความรู้จากครูผู้สอนและจากโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ แล้วเสนอเป็นความเรียงจำแนกตามรายเนื้อหาในแต่ละหมวดของเนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนี้

หมวดสุขภาพกายและจิต

1. การบำรุงรักษาพันด้วยวิธีธรรมชาติ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การใช้ใบช่อยช้ดพัน การอมน้ำเกลือเพื่อรักษาเหงือกและฟัน การใช้ด่านช้ดพัน การใช้ทรายช้ดพัน การเคี้ยวสีเสียด

2. การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายนอก ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การแปรงฟัน การอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย ใช้ยาหยอดตา ใช้น้ำยาล้างตา ลืมตาในน้ำเมื่อผงเข้าตา ไม่ขยี้ตา ไม่ใช้ไม้แคะหู ใช้น้ำยามาหยอดหู ใช้สำลีพันไม้ทำความสะอาดหู

3. การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะภายใน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ รับประทานอาหารเป็นเวลา เคี้ยวอาหารให้ละเอียด ไม่รับประทานอาหารรสจัด ปิศาจและจุมพ เมื่อเข้าใกล้ค่ำหรือ

4. วิธีการเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าและราคาประหยัด ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การเลือกอาหารก่อนซื้อโดยการเลือกซื้อผัก ผักจะต้องสดมีรอยแมลงกัดกินเล็กน้อย ปลาหูฉลาม ต้องมัน อาหารต้องไม่มีเชื้อราปราศจากยาฆ่าแมลง อาหารแมลงวันไม่หอม เลือกอาหารบรรจุใส่ถุง อาหารที่ไม่มีสี อาหารกระป๋องต้องไม่บูบหรือมีสนิม

5. อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ งดรับประทานอาหารต่าง ๆ คือ อาหารที่มีสีผสม อาหารที่ดิบ ๆ สุก ๆ เห็ดเหมา ผงชูรส น้ำส้มสายชู น้ำอัดลมและงดดื่มเหล้า

6. การทำน้ำผลไม้ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การทำน้ำมะขาม น้ำมะตูม น้ำมะนาว น้ำส้มคั้น น้ำกระเจียบ น้ำใบเตย น้ำสับปะรด น้ำฝรั่ง น้ำนมถั่วเหลือง น้ำมะยม น้ำขิง

7. มารยาทในการรับประทานอาหาร ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การไม่คุยกันหรือร้องเพลงขณะรับประทานอาหาร ไม่พูดขณะที่มีอาหารอยู่เต็มปาก ไม่เคี้ยวอาหารเสียงดัง ไม่รับประทานอย่างมูมมาม ไม่คายเศษหรือกากอาหารทิ้งไว้ในจาน ไม่ทำข้อนกรทบจานให้เกิดเสียงดัง ไม่นั่งแกว่งเท้าขณะรับประทานอาหาร นั่งให้เรียบร้อย เมื่อเข้าสังคมต้องระมัดระวังกิริยามารยาทในขณะรับประทานอาหาร

8. สุขอนามัยในการรับประทานอาหาร คิมน้ำและการขับถ่าย ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ รับประทานอาหารเป็นเวลา ขับถ่ายเป็นเวลา ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร รับประทานอาหารไม่มากจนเกินไป คิมน้ำที่สะอาดอยู่เสมอ แปรงพันวันละ 2 ครั้ง คิมน้ำสะอาดก่อนนอน

9. การป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ สิ่งของเครื่องใช้เมื่อใช้แล้วต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อยและเก็บให้มิดชิด มีความระมัดระวังในขณะที่ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ไม่เล่นของมีคม ไม่ทิ้งเศษแก้วลงพื้น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบในการคมนาคมเช่น เคนริมถนน ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ข้ามถนนระมัดระวังรถ

10. วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วย ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ เมื่อมีบาดแผลแล้วล้างแผลให้สะอาด การห้ามเลือดและใช้ผ้าพันแผล ปฐมพยาบาลคนเป็นลม คนเสื่อกำเคาออก ช่วยผายปอดให้เพื่อน เข้าเผื่อกคนกระตุกหัก พยุงเพื่อนเวลาบาดเจ็บ ใช้ผ้ารัดเนื้อแผลที่ถูกงูกัด

11. วิธีใช้ยาชุดคำรากลวง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คืออ่านฉลากยาให้แน่ใจก่อนรับประทานยา ไม่รับประทานยาหม้ออายุ ยาน้ำ เขย่าขวดก่อนรับประทานยา ใช้ยาตามคำแนะนำของแพทย์ แยกยาที่เป็นอันตรายต่อร่างกายไว้ต่างหาก
12. การป้องกันโรค ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่รับประทานอาหารที่สกปรกและมีแมลงวันตอม ไม่คลุกคลีกับผู้ป่วย ไม่ใช่สิ่งของเครื่องใช้ร่วมกับผู้ป่วย แยกผู้ป่วยไว้ต่างหาก ทำลายภาชนะที่น้ำขัง นอนกางมุ้ง ปิศปากเมื่อไอหรือจาม นำความรู้ไปแนะนำผู้อื่นให้รู้จักป้องกันโรค
13. การป้องกันอันตรายและโรคที่เกิดจากจุลชีพ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือเสื้อผ้าที่ใช้แล้วไม่เก็บหมักหมมนำออกผึ่งแดด ชักทำความสะอาดเสื้อผ้าอยู่เสมอ ใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่เป็นรา คั้นเสื้อผ้า ไม่ให้แมลงวันตอมอาหาร รับประทานอาหารที่สุกไม่รับประทานอาหารดิบ อุ่นอาหารที่ค้างคืนก่อนรับประทานอาหาร ไม่รับประทานอาหารบูด ไม่รับประทานอาหารหรือขนมที่มีเชื้อรา ปิศปากเวลาจาม
14. วิธีการทำความสะอาดและเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและของใช้ส่วนตัว ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือแช่ผ้าซักครูก่อนซัก แยกผ้าสีซักต่างหาก ริดเสื้อผ้าเก็บไว้ พับเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มไว้ให้เรียบร้อยและเก็บไว้เป็นที่เป็นทาง
15. การใช้ส้วมและการทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือใส่รองเท้าแตะขณะเข้าห้องน้ำ ราดน้ำโถส้วมก่อนใช้ ชักส้วมทำความสะอาดอยู่เสมอ ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคล้างทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม เฝ้ากระดาดชำระ เปิดประตูห้องน้ำห้องส้วมให้ลมและอากาศถ่ายเท
16. การป้องกันการติดสิ่งเสพติด ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือหลีกเลี่ยงการคบคนที่ติดยาเสพติด ไม่ทดลองเสพสิ่งเสพติด ไม่มีก้อยากทดลองเสพยาเสพติด ระมัดระวังและไม่รับประทานอาหารที่สงสัยมีสิ่งเสพติดเจือปนอยู่ ระมัดระวังการรับประทานยาแก้ปวด
17. อาหารสำหรับคนเจ็บป่วย ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือให้คนป่วยรับประทานอาหารอ่อน ๆ เช่น ข้าวต้ม ให้คนเจ็บป่วยรับประทานอาหารเป็นเวลา จัดอาหารเสริมและอาหารที่มีประโยชน์เช่น ผัก ผลไม้ นม ขนมปัง ให้คนเจ็บป่วยรับประทาน
18. วิธีการเลี้ยงดูทารกและเด็กที่ถูกหลอกนมัย ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คืออาบน้ำและให้อาหารที่มีประโยชน์แก่เด็กและทารก ระมัดระวังไม่ให้เด็กและทารกเล่นสิ่งสกปรก สั่งสอน

อบรมเด็กไม่ให้เล่นเสียงดัง ตักเตือนให้เด็กพูดจาเรียบร้อย ระวังระวังป้องกันโรคแก่เด็กและทารกเช่น นำทารกและเด็กไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค

19. การปฏิบัติให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือระวังกิจกรรมารายาและการพูดจา เช่น ไม่นั่งกางขา ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่เดินและพูดเสียงดัง พูดในสิ่งที่ดี แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

20. การปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น เมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือเมื่อมีปัญหาทางเพศและเกิดการเปลี่ยนแปลงของร่างกายจะปรึกษาผู้ใหญ่ ไม่ตกใจเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเกิดขึ้นเช่น เสียงแตกพร่า มีสิวหรือมีรอบเดือน เป็นต้น ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น วางตัวและแต่งกายให้เหมาะสมกับวัย รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น เอาใจใส่ดูแลและปรนนิบัติผู้สูงอายุ

21. การสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือทักทายผู้อื่นด้วยถ้อยคำสุภาพ ต้อนรับผู้อื่นที่มาเยือนอย่างมีอัธยาศัยดี ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส แบ่งปันเอื้อเฟื้ออาหารและสิ่งของเครื่องใช้ให้เพื่อนบ้าน เมตตาผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและเพื่อนบ้าน ติดต่อกับมาหาผู้กับเพื่อนบ้านอยู่เสมอ ทำตนให้เป็นคนดี

หมวดมนุษยกับสิ่งแวดล้อม

1. การจัดบ้านเรือน บริเวณบ้านให้ถูกสุขลักษณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดี ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือการทำความสะดวกสบายบ้านเรือนและบริเวณบ้าน การจัดบ้านเรือนให้เรียบร้อยน่าอยู่ ทำทางระบายน้ำเสีย กำจัดขยะ การทำถังขยะและเปลี่ยนน้ำอ่างล้างเท้าให้สะอาด

2. การถนอมเสื้อผ้าให้ใช้ได้ทนทาน ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือ เย็บ ปะ ซ่อมแซมเสื้อผ้า เมื่อซักผ้าไม่ใช่แรงแรงแรงเสียด ผ้าสีตกไว้ในร่ม ใช้น้ำยาซักผ้าเช่น ไฮเตอร์ โชม เป็นต้น ไม่ใส่เสื้อผ้าใหม่ ๆ เล่น

3. การเก็บรักษาเครื่องใช้ในบ้าน ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือล้างเครื่องใช้และ/หรือเช็ดเครื่องใช้ให้แห้งแล้วเก็บไว้ให้เป็นที่ ของมีคมเก็บให้พ้นมือเด็ก เก็บเครื่องใช้ให้มิดชิด

4. แนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางสาธารณสุขของท้องถิ่น ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือช่วยเก็บขยะและกำจัดขยะในหมู่บ้าน ให้หมอตรวจสุขภาพ ไม่เผาขยะข้างถนน นำสุนัขไป

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ช่วยเหลือผู้อื่นจับสุนัขในหมู่บ้านไปฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

5. วิธีทำน้ำให้สะอาดเหมาะแก่การดื่มการใช้ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือนำน้ำมาแกว่งสารส้ม ปล่อยให้ทำน้ำในโอ่งตกตะกอนก่อนแล้วจึงนำมาใช้ ล้างโอ่งหรือภาชนะใส่น้ำก่อนที่จะใส่น้ำ ดื่มน้ำ
6. ประโยชน์ของการสับพันธุ์และขยายพันธุ์พืช ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการตอนกิ่ง การทาบกิ่ง การปักชำ การต่อตาและการเพาะเมล็ด
7. การทำนุบำรุงรักษาป่า ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่ตัดต้นไม้ทำลายป่า ปลูกต้นไม้ในวัดและในหมู่บ้าน ไม่จุดไฟเผาป่า เลือกตัดต้นไม้เล็ก ๆ
8. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้สุนัข ไม่คลุกคลีหรือหยอกล้อกับสัตว์เลี้ยง ทำความสะอาดอาบอาบน้ำให้สัตว์เลี้ยง
9. การสงวนพันธุ์สัตว์ที่ไม่ได้เลี้ยง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่จับปลาในคูขวางไข่ ไม่จับปลาโดยใช้ไฟฟ้า ไม่ยิงนกหรือสัตว์เล่น ไม่พรากรถกนกหรือจับลูกนกมาเลี้ยง ไม่ทำลายที่อยู่อาศัยของสัตว์
10. ประโยชน์ของดิน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ นำดินมาถมที่ ทำสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ทำที่เขี่ยบุหรี่ แจกัน บันเตา บันอิฐและทำของเล่น
11. การใช้น้ำธรรมชาติและการสงวนรักษาน้ำ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสัตว์ที่เสียชีวิตลงในแหล่งน้ำ ไม่ถ่ายอุจจาระลงในแม่น้ำลำคลอง ใช้น้ำอย่างประหยัด ไม่กั้นทางน้ำไหล ปิดก๊อกเมื่อน้ำไหลเรียบร้อยแล้ว
12. การนำผลของความร้อนที่มีต่อสารไปใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้ให้เป็นประโยชน์ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการเผาหัวแร่สำหรับเชื่อมโลหะ นำความร้อนไปใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น การเข้าค้ำมิด ค้ำมเคียว ค้ำมฉมวกและตะขอ
13. การสะท้อนแสงและการหักเหของแสง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือทำล้องสลับลายเล่น นำกระจกมาส่องแสงแดด นำน้ำใส่แก้วแล้วส่องแสงแดดเล่น ประมาดระยະทางในการแทงปลาในน้ำ การถ่ายรูป เมื่อหลงป่าอาศัยลำแสงสะท้อนของหลังคาบ้านที่เป็นสังกะสีเป็นเป้าหมายในการเดินทางกลับ การใช้แว่นขยาย

14. ประโยชน์ของแรงดัน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือถ่ายน้ำมันออกจากถังน้ำมัน รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เครื่องไถนาโดยใช้สายยางดูดน้ำมันออกมา ทำก้นหลุม เป่าโป่ง
15. ผลเสียของแรงเสียดทาน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ การจุดไม้ขีดไฟ ใช้ น้ำมันหยอดจักรเย็บผ้าและบานประตู ใช้ฟางใส่ใต้ล้อรถติดหล่มเพื่อเพิ่มความเสียดทาน
16. ประโยชน์ของเครื่องผ่อนแรง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการใช้รถตักน้ำ ขึ้นจากบ่อ ใช้สว่านเจาะไม้ การตอกลิ้มกันจอบหลุด การตอกลิ้มบนท่อนไม้เพื่อไม่ให้เลื้อยติด ใช้คานงัดรถติดหล่ม ใช้แม่แรงยกรถ ใช้ชะแลงหรือซ็อนงักตะปู
17. วิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือมือเปียกน้ำ เช็ดมือ ให้แห้งก่อนแล้วจึงเสียบปลั๊กหรือใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า ไม่เล่นปลั๊กไฟฟ้า ไม่เล่นเครื่องใช้ไฟฟ้า ไม่เอาลวดหรือนิ้วมือแหย่ปลั๊กไฟฟ้า ไม่เล่นว่าวใกล้สายไฟฟ้า ไม่เล่นในบริเวณที่มีสายไฟฟ้าแรงสูง ใช้สก็อตเทปพันสายไฟฟ้าที่ชำรุด โคนต้นไม้ที่อยู่ใกล้สายไฟฟ้า ป้องกันไม่ให้ไฟฟ้าดูดร่างกาย เช็ดมือเข้าไฟฟ้าให้แห้งก่อนเสียบปลั๊กใช้เพื่อป้องกันไฟฟ้าช็อต
18. วิธีใช้กระแสไฟฟ้าอย่างประหยัด ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่เปิดอุปกรณ์ ไฟฟ้าหรือเสียบอุปกรณ์ไฟฟ้าทิ้งไว้ ไม่เปิดปิดไฟฟ้ามั่ว ๆ ใช้ไฟฟ้าตามความจำเป็น รีดผ้าด้วย เตารีดไฟฟ้าครั้งละมาก ๆ ยกสะพานไฟฟ้าออกเมื่อไม่มีคนอยู่ในบ้าน
19. การเก็บรักษาเชื้อเพลิง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือเก็บเชื้อเพลิงพวกถ่าน ฟืน น้ำมันให้มิดชิดและไกลมือเด็ก ไม่ให้เชื้อเพลิงเปียกน้ำ ไม่เก็บน้ำมันไว้ใกล้เชื้อเพลิงหรือ ฟืนไฟ ไม่กุกกิบหรือใกล้น้ำมัน ถ่านหรือฟืนที่ใช้หุงต้มอาหารเมื่อใช้แล้วต้องดับให้สนิท ปิดเตาแก๊ส หลังจากการใช้แล้วให้เรียบร้อย นำฟืน ถ่านออกผึ่งแดดให้แห้ง ไม่เล่นไฟ
20. การกำจัดแมลงด้วยวิธีธรรมชาติ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือใส่เกลือในภาชนะ ที่ใส่ไข่หรือขี้ไก่กับข้าว ใส่เกลือบนคอมะพร้าวเพื่อกำจัดด้วงและแมลง กำจัดยุงโดยใช้เปลือกส้มเผา ไล้ยุง เผากากมะพร้าวไล้ยุง ใบตองทาน้ำมันห้อยใกล้แสงไฟกำจัดยุงและแมลงที่รบกวน กำจัดเหา โดยนำน้ำที่แช่ใบยาสูบฆ่าเหา นำจากใบน้อยหน้าฆ่าเหา นำลูกบวบสับคั้นให้ละเอียดมาฆ่าเหา
21. วิธีใช้สารเคมี ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คืออ่านฉลากสารเคมีก่อนนำไปใช้ อยู่เหนือลมขณะฉีดยาฆ่าแมลง ใส่หน้ากาก ถุงมือหรือมีผ้าปิดปากปิดจมูกขณะฉีดยาฆ่าแมลงในไร่นา ไม่ให้สารเคมีถูกร่างกาย ล้างมือหรืออาบน้ำทำความสะอาดร่างกายหลังจากใช้สารเคมี ปิดฝา

ไอ้หรืออาหารขณะใช้สารเคมี ฉีดยากันยุงในบริเวณที่มียุงอยู่เช่นในที่มืด ๆ

22. การเก็บรักษาสารเคมี ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือเก็บสารเคมีจำพวกยาปราบศัตรูพืช บัญ ไร่ให้มิดชิด พันมือเด็กหรือให้ปลอดภัยจากสัตว์เลี้ยง ภาชนะบรรจุสารเคมีเมื่อใช้หมดแล้วนำไปฝังดิน เก็บสารเคมีในภาชนะที่ซีมีไม่ได้ ใส่สารเคมีในถุงพลาสติก เก็บสารเคมีไม่ให้หก เผลอทำลายหรือฝังภาชนะที่ใส่สารเคมีหลังจากใช้หมดแล้ว

23. การถนอมอาหาร ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการทำกล้วยตาก มะม่วงตาก ปลาย่าง ปลาแห้ง ปลาเกลือ ปลาร้า กะปิ ผักดอง พริกแห้ง ไข่เค็ม มะม่วงแผ่น มะม่วงดอง มะยมดอง มะม่วงกวน พักทองกวน กระท้อนดอง

24. การทำสบู่และยาสระผม เนื้อหานี้ตัวอย่างประชากรทั้งหมดไม่เคยนำไปใช้

25. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการส่งจดหมายติดต่อกับเพื่อนและญาติ โทรเลข โทรศัพท์ การส่งจดหมายเพื่อแลกของ

26. วิธีการใช้และเลือกใช้บริการคมนาคมขนส่งที่เหมาะสมกับความต้องการ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือปฏิบัติตามกฎระเบียบในการขึ้นรถโดยสาร ระมัดระวังในการโดยสารรถยนต์ เช่น การขึ้นลงรถเมล์ ไม่ห้อยโหนรถ เป็นต้น คู่มือรถ ต่อรองราคาก่อนโดยสารรถรับจ้าง

27. แหล่งข่าวและเหตุการณ์ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์

28. การปฏิบัติตนเมื่อได้รับฟังข่าวและเหตุการณ์ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือพิจารณาเหตุผลของข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ใครครองและสืบสวนหาสาเหตุของเหตุการณ์และข่าวที่เกิดขึ้นให้แน่ใจก่อนจึงเชื่อ ฟังหูไว้หู ไม่เชื่อข่าวลือ ตั้งใจฟังข่าว ไม่เชื่อคนง่ายหรือดูให้ เห็นกับตาก่อนจึงเชื่อ

หมวดชาติไทย

1. ลักษณะของผู้มีมารยาทดี ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น พูดจาสุภาพอ่อนหวานกับผู้สูงวัยกว่า พูดจาต้อนรับกับผู้มาเยือนอย่างมีมารยาทดี แสดงความเคารพญาติผู้ใหญ่ ไม่ทำตัวเป็นผู้สู้อวดรู้สู้อคเห็น

2. คุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัว ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือการช่วยเหลือพ่อแม่ ทำงานและประกอบอาชีพ ช่วยครอบครัวคอยไม่พุ่มเฟิย ทำตัวเป็นคนดี ให้เงินพ่อแม่ใช้ และไม่ทำตัวเหลวไหล

3. บทบาทของประชาชนในการให้ความร่วมมือกับผู้ให้บริการในหมู่บ้าน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ ร่วมมือกับชุมชนพัฒนาโรงเรียนและวัด ทำความสะอาดวัด ร่วมมือและร่วมงานกับโรงเรียน ชุมชนหรือเจ้าหน้าที่อนามัยเช่น ช่วยเจ้าหน้าที่อนามัยจัดสถานที่ แจกเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น

4. มารยาทในการใช้แหล่งบริการในชุมชน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือปฏิบัติตามระเบียบในการใช้สถานที่ต่าง ๆ เช่น เรียงแถวรอรับการตรวจจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น เป็นต้น ส่งสิ่งของที่ยืมจากโรงเรียนและวัดทุกครั้ง พูดยาเรียบร้อยขณะติดต่อราชการ ติดต่อแหล่งบริการล่วงหน้าก่อนใช้บริการ

5. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่ดีต่อชุมชน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือร่วมพัฒนาหมู่บ้านและวัด ไม่ทำลายสมบัติของวัด ไม่ขีดเขียนผนังโบสถ์ ช่วยเหลืองานวัดเช่นช่วยจัดทำอาหารช่วยวัดจัดงาน เป็นต้น ช่วยเพื่อนบ้านขุดบ่อน้ำ ช่วยเพื่อนบ้านฝังท่อประปา ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่ทำบ้านเมืองสกปรก ทำงานสุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ทำลายสาธารณสมบัติ เชื้อฟังผู้อื่น เมื่อผู้อื่นตกเดือนและแนะนำให้ทำความดี นับถือศาสนา จงรักภักดีต่อชาติ ปลุกต้นไม้ในวันสำคัญ

7. หน้าที่ของคนไทยที่ต้องปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์และองค์รัชทายาท ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ มีรูปไว้สักการบูชา ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี พுகถึงคุณงามความดีของพระองค์ให้ผู้อื่นฟัง

8. หน้าที่และคุณสมบัติที่ดีของผู้นำและผู้ตาม ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้าน ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่หมู่บ้านวางไว้ ช่วยเหลือผู้นำในการทำงานต่าง ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม รู้จักวางตัวในการเป็นหัวหน้า เป็นหัวหน้ากลุ่มเยาวชนช่วยเหลือโรงเรียนชายดกมะลิในวันแม่ เป็นผู้นำกลุ่มเยาวชนของหมู่บ้าน ฝึกวิชาชีพการตัดผม ทำตนเป็นคนดีให้เด็กเห็นเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็ก

9. หน้าที่สำคัญของแต่ละส่วนราชการ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือไปรักษาที่สถานีนอนมัย ประจำหมู่บ้านเมื่อเกิดเจ็บป่วย ชันหะเบียนทหารที่ว่าการอำเภ ทับัตรประชาชนที่ว่าการอำเภ คัดสำเนาทะเบียนบ้านที่ว่าการอำเภ ไม่เข้าในเขตหวงห้ามของราชการ
10. การป้องกันการทำลายความมั่นคงของชาติ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ เป็นหูเป็นตาให้แก่ทางราชการ บอกรให้ตำรวจจับคนทำผิดกฎหมายคือเล่นการพนันและเสพยาเสพติด ตักเตือนให้ผู้อื่นทำคิขัยนทำมาหากิน
11. บุคคลสำคัญและบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือขยันหมั่นเพียรตามคนขยัน แต่งกายและพูดจาให้เรียบร้อยตามผู้อื่น
12. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือเมื่ออายุครบ 15 ปีไปทับัตรประชาชนที่ว่าการอำเภ ไม่ประพฤติผิดกฎหมาย ชื่อของขอรับใบเสร็จรับเงิน ไม่พกอาวุธในที่สาธารณะ เมื่อต้องการซื้อจักรยานยนต์ต้องดูหลักฐานก่อนว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ไม่ฝ่าฝืนเข้าในเขตหวงห้ามต่าง ๆ
13. ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของประชากรและผลกระทบต่อการค้ารงชีวิตและการแก้ไข ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือแนะนำให้ผู้อื่นกินยาคุมกำเนิด แนะนำให้ผู้อื่นทำหมัน แนะนำให้ผู้อื่นมีลูกน้อย
14. หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือทำบุญตักบาตรที่วัด ใส่บาตรทุกวัน วันพระงดฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไหว้พระก่อนนอนทุกวัน ทำจิตใจให้สงบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
15. การป้องกันการทำลายสถาบันทางศาสนาทุกศาสนา ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ ช่วยบริจาคเงินบำรุงวัด ร่วมทอดกฐิน ฝ้าป่า ช่วยซ่อมแซมวัด ไม่นำสมบัติของวัดมาเป็นสมบัติส่วนตัว ช่วยวัดออกเรียไรเพื่อรับบริจาค สอดส่องดูแลพวกที่จะขโมยของวัด
16. การอนุรักษ์และสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือหัดฝึกงานฝีมือต่าง ๆ เช่นหัดเย็บกระทงไบตอง หักบักปลอกหมอนหรือหัดรำเชิงเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น
17. การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือช่วยดูแลสมบัติของวัดไม่ให้สูญหาย เก็บรักษาของเก่าหรือชื่อของเก่าเก็บไว้

18. วันสำคัญที่ควรทราบ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ปฏิบัติตามคตินิยมในวันสำคัญนั้น ๆ เช่น ประดับธงทิว ทำกระทง ถวายเทียน เป็นต้น

หมวดเศรษฐกิจและการทำมาหากิน

1. การบำรุงรักษาดิน ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักในดิน ปลุกพืชหมุนเวียนเพื่อรักษาดิน ตากดินก่อนปลูกพืช ไม่ไถหน้าดินทิ้ง ไม่เผาฟางข้าวในนาข้าว
2. การแก้ไขปัญหาค่าทำนาไม่ได้ผล ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือใส่ปุ๋ยลงในนาข้าว กำจัดศัตรูพืช ปรามวัชพืช คัดเลือกพันธุ์ข้าว ตากข้าวและเก็บข้าวไว้ขายตอนข้าวราคาดี
3. การทำไร่ทำสวน ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือใส่ปุ๋ยผัก รดน้ำพรวนดิน ปลูกพืชตามฤดูกาล ปรามวัชพืช กำจัดศัตรูพืช
4. หลักหัว ๆ ไปในการเลี้ยงสัตว์ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือคัดเลือกพันธุ์สัตว์ที่จะเลี้ยงทำความสะอาดคอกสัตว์และตัวสัตว์ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคสัตว์ ให้อาหารสัตว์
5. การค้าขาย ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือเลือกสินค้าจำหน่ายให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ จัดสินค้า จัดร้านให้เรียบร้อยและดึงดูดผู้ซื้อ ทำบัญชีรายรับรายจ่าย
6. วิธีการใช้และรักษาเครื่องชั่งน้ำหนัก ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือไม่ชั่งของเกินพิกัดของเครื่องชั่ง เช็ดถูและหยอดน้ำมันเครื่องชั่งน้ำหนัก ใช้แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
7. ประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่น ใช้สินค้าและแนะนำให้ผู้อื่นใช้สินค้าไทย
8. จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบอาชีพ ไม่ชั่งของโก่งตาชั่ง
9. กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือไม่ซื้อของเถื่อนหรือของผิดกฎหมาย ไม่เล่นหวยใต้ดิน เตือนให้ผู้ปกครองเสียภาษีที่ดิน ไม่บุกรุกที่ของป่าสงวน
10. การรวมกลุ่มและสหกรณ์ ลักษณะการนำเสนอหาไปใช้คือเป็นสมาชิกของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่นสหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์การเกษตร ฯลฯ กู้เงินสหกรณ์ ขายของให้สหกรณ์ ซื้อของจากสหกรณ์และรวมกลุ่มกันค้าขาย

11. การรู้จักเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือ ไม่ซื้อสินค้าที่ราคาแพง ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพมีคุณค่า ซื้อสิ่งของที่จำเป็นมีราคาพอเหมาะ ไม่ใช้ของฟุ่มเฟือย คิดก่อนซื้อ พิจารณาเงินที่มีอยู่พอเหมาะกับสินค้าและมีเงินพอใช้หรือไม่
12. การวางแผนการใช้จ่ายประจำตัว ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือทำบัญชีรายจ่าย การใช้จ่ายเงิน วางแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้มา คิดก่อนซื้อ ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่าย
13. วิธีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ทำงานบ้านและทำงานอดิเรกเช่น ถักปักถักหมอน สานพัด ปลูกผักสวนครัว ซ่อมแซมเครื่องใช้
14. การพัฒนาอาชีพของบุคคลในชุมชน ลักษณะการนำเนื้อหาไปใช้คือขยันทำงานเพิ่มขึ้น ทำงานวันพระ เข้าร่วมกลุ่มเยาวชน เป็นสมาชิกของสหกรณ์ มีความรับผิดชอบในการทำงาน หากความรู้เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น